

Vejledning om undervisningsplan i faget praktik

Niveau 1

Kompetenceområde 1: Didaktik Didaktik omhandler målsætning, planlægning, gennemførelse, evaluering og udvikling af undervisning.	
Kompetencemål: Den studerende kan i samarbejde med kolleger begrundet målsætte, planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning.	
Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
målsætte, planlægge, gennemføre og evaluere undervisningssekvenser i samarbejde med medstuderende og kolleger,	folkeskolens formål og læreplaner, principper for undervisningsplanlægning, undervisningsmetoder og organisering af elevaktiviteter under hensyntagen til elevernes forudsætninger,
redegøre for tegn på elevernes udbytte af undervisningen i forhold til formulerede mål og	evalueringsformer og tegn på elevers målopnåelse på praktikskolen,
analysere undervisningssekvenser med henblik på udvikling af undervisningen,	observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder,

Undervisningssekvensen, der skal indgå i praktikopgaven, skal være på 2-4 lektioner, dvs. en del af den samlede forberedte undervisning.

Det betyder, at den studerende ud fra gældende lovgivning, *Forenklede Fælles Mål* og læreplan kan arbejde med følgende didaktiske kategorier:

Fag/ klassetrin	
Mål	
Indhold	
Undervisningsformer	
Arbejdsformer	
Organisationsformer	
Elevernes forudsætninger	
Rammefaktorer	
Tegn på elevers udbytte af undervisningen	
Evaluering	

Forslag til litteratur

- Canger, T. & Kaas, L. A. (2016). *Praktikbogen, Didaktik, Klasseledelse og Relationsarbejde* (s. 13-30). Hans Reitzels Forlag.

Ad Mål

Undersøg fagets formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensmål i *Forenklede Fælles Mål* for faget. Formålet beskriver overordnet, hvad eleverne skal lære. Ud fra kompetencemål, færdigheds- og vidensmål skal I formulere mål for undervisningssekvensen. Hvad skal eleverne lære i forløbet? Målene skal være konkrete i forhold til det emne, der arbejdes med og må ikke være identiske med målene i faghæftet.

Forslag til litteratur

- Canger, T. & Kaas, L. A. (2016). *Praktikbogen, Didaktik, Klasseledelse og Relationsarbejde* (s. 31-57). Hans Reitzels Forlag.
- Roed, A. og Jensen, E. (2015). Mål i undervisning og læring – hvorfor og hvordan? I Jensen, E. (red.). *Didaktik, Praktikbog 1 til læreruddannelsen* (s. 31-42). København: Akademisk Forlag.
- http://www.emu.dk/soegning/forenklede%20f%C3%A6lles%20m%C3%A5l?f%5B0%5D=field_omraade%3A5464

Ad Indhold

Undersøg hvad der står i *Forenklede Fælles Mål* om indholdet i faget. Hvilken læreplan er gældende på skolen? Hvilket indhold skal der arbejdes med på det pågældende klassetrin? Hvilket emne skal I arbejde med? Hvilket undervisningsmateriale skal I anvende?

Forslag til litteratur

- Jensen, E. (2015). Undervisningsplanlægning i praktikken. I Jensen, E. (red.). *Didaktik, Praktikbog 1 til læreruddannelsen* (s. 19-30). København: Akademisk Forlag.

Ad Undervisningsformer

Beskriv hvad læreren gør. Formidler og forklarer stoffet? Giver eksempler? Bruger film som oplæg? Spørger eleverne? Har en dialog med eleverne? Giver eleverne opgaver? Vejleder eleverne? Korrigerer misforståelser? Viser måder at løse opgaven på?

Forslag til litteratur

- Canger, T. & Kaas, L. A. (2016). *Praktikbogen, Didaktik, Klasseledelse og Relationsarbejde* (89-104). Hans Reitzels Forlag.

Ad Arbejdsformer

Beskriv hvad eleverne gør. Skal eleverne lytte eller tale med hinanden eller med læreren om opgaven? Skal de løse opgaver? Skal de eksperimentere? Skal de øve sig? Skal de formulere spørgsmål? Skal de lave problemformuleringer og forsøge at finde svar?

Forslag til litteratur

Canger, T. & Kaas, L. A. (2016). *Praktikbogen, Didaktik, Klasseledelse og Relationsarbejde* (s. 89-104). Hans Reitzels Forlag.

Ad organisationsformer

Skal eleverne arbejde individuelt, i par, i grupper, hele klassen sammen?

Ad Elevforudsætninger

Brug *Forenklede Fælles Mål* og forsøg at beskrive hvad man kan forvente, at eleverne på det pågældende klassetrin har af kompetencer og faglig viden og færdigheder. Hvad ved I om klassens faglige forudsætninger? Hvad arbejder de med pt? Er eleverne i klassen generelt i stand til at arbejde selvstændigt og samarbejde i grupper?

Forslag til litteratur

- Canger, T. & Kaas, L. A. (2016). *Praktikbogen, Didaktik, Klasseledelse og Relationsarbejde* (s. 105-116). Hans Reitzels Forlag.

Ad Rammefaktorer

Er der et eller flere lokaler til rådighed? Er der mulighed for at anskaffe nyt materiale eller at tage på fx museumsbesøg med klassen? Hvor mange lektioner kan undervisningssekvensen være?

Ad Evaluering

Hvilke evalueringsformer bruges på praktikskolen? Hvilken evalueringsform vil I anvende? Vil I lave en løbende evaluering eller en slutevaluering? Hvilke tegn på elevernes udbytte af forløbet vil I se efter? Hvordan vil I evaluere om målet med forløbet er nået?

Forslag til litteratur

- Canger, T. & Kaas, L. A. (2016). *Praktikbogen, Didaktik, Klasseledelse og Relationsarbejde* (s. 59-73). Hans Reitzels Forlag.

Forløbet og de valg, der er truffet i forbindelse med undervisningssekvensen, skal begrundes ud fra relevant teori.

Niveau 2

Kompetenceområde 1: Didaktik Didaktik omhandler målsætning, planlægning, gennemførelse, evaluering og udvikling af undervisning.	
Kompetencemål: Den studerende kan i samarbejde med kolleger begrundet målsætte, planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning.	
Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
planlægge, gennemføre og evaluere et differentieret undervisningsforløb i samarbejde med medstuderende med anvendelse af en variation af metoder, herunder anvendelsesorienterede undervisningsformer og bevægelse i undervisningen,	undervisningsmetoder, principper for undervisningsdifferentiering, læremidler og it
evaluere undervisningsforløb og elevers læringsudbytte,	formative og summative evalueringsmetoder samt test,
observere egen praksis og den enkelte elevs læring med henblik på udvikling af undervisningen,	observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder.

Undervisningsforløbet, der skal indgå i praktikopgaven, skal være på 4-8 lektioner, dvs. en del af den samlede forberedte undervisning.

Det betyder, at den studerende ud fra gældende lovgivning, *Forenklede Fælles Mål* og læreplan kan arbejde med følgende didaktiske kategorier:

Fag/klasse	
Mål	
Indhold	
Læremidler og it	
Undervisningsformer	
Arbejdsformer	
Organisationsformer	

Elevforudsætninger	
Undervisningsdifferentiering	
Rammefaktorer	
Evaluering	

Ad Mål

Med udgangspunkt i fagets formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensmål skal I med inspiration fra Blooms taksonomi formulere mål på forskellige kravniveauer.

Forslag til litteratur

- Canger, T. & Kaas, L. A. (2016). *Praktikbogen, Didaktik, Klasseledelse og Relationsarbejde* (s. 46-47). Hans Reitzels Forlag.
- Agergaard, K. & Nielsen, N. G. (2015). Mål i Brodersen, P., m.fl. (2015): *Effektiv undervisning, Didaktiske nærbilleder fra klasserummet* (3. udgave, s. 140-146). Hans Reitzels Forlag.

Ad Indhold

Med udgangspunkt i skolens læreplan og elevernes forudsætninger skal I sammen med praktiklæreren vælge et relevant indhold for forløbet. Begrund hvorfor netop det indhold har betydning for eleverne set i et fremtidsperspektiv. I skal tage stilling til, hvordan der kan ske en differentiering af indholdet i forhold til elevernes forskellige forudsætninger.

Forslag til litteratur

- Agergaard, K. (2015). Indhold i Brodersen, P., m.fl. (2015). *Effektiv undervisning, Didaktiske nærbilleder fra klasserummet* (3. udgave). Hans Reitzels Forlag.

Ad Læremidler og it

Hvilke læremidler skal anvendes? Hvilke digitale læremidler skal indgå i forløbet? Hvordan inddrages it i undervisningsforløbet?

Forslag til litteratur

- Canger, T. & Kaas, L. A. (2016). *Praktikbogen, Didaktik, Klasseledelse og Relationsarbejde* (s. 75-87). Hans Reitzels Forlag.
- Gissel, S. T. (2015). Lærerens brug af læremidler i Brodersen, P., m.fl. (2015). *Effektiv undervisning, Didaktiske nærbilleder fra klasserummet* (3. udgave, s. 321-346). Hans Reitzels Forlag.

Ad Undervisningsformer

I skal anvende forskellige undervisningsformer og begrunde jeres valg. Hvad vil I opnå med netop dette valg af undervisningsformer?

Ad Arbejdsformer

Der skal anvendes forskellige arbejdsformer, hvor differentieringen og elevernes forskellige forudsætninger tænkes ind.

Ad organisationsformer

Hvorfor har I organiseret undervisningen sådan, at eleverne skal arbejde individuelt, i par, i grupper, hele klassen sammen? Hvordan tænkes elevernes forskellige forudsætninger ind?

Ad Elevforudsætninger

Hvilke forskelle i færdigheder og viden skal tænkes ind i forløbet? Hvad kan den enkelte elev? Hvad har den enkelte elev potentiale for at lære? Hvilke andre forskelle er relevante at tænke med i et undervisningsforløb (fx elevernes forudsætninger for samarbejde)?

Forslag til litteratur

- Brodersen, P. og Gissel, S.T. (2015). Elevers forudsætninger og lærerens differentiering af undervisningen I Brodersen, P., m.fl. (2015): *Effektiv undervisning, Didaktiske nærbilleder fra klasserummet* (3. udgave, s. 189-213). Hans Reitzels Forlag.

Ad Undervisningsdifferentiering

Hvad forstås ved begrebet undervisningsdifferentiering? Hvor kan differentiering tænkes ind i jeres forløb?

Forslag til litteratur

- Skibsted, E. og Svendsen & Bundgaard, H. (2015). Undervisningsdifferentiering I Jensen, E. (red.). *Didaktik, Praktikbog 1 til læreruddannelsen* (s. 43-51). København: Akademisk Forlag.

Ad Rammefaktorer

Er det nødvendige antal lektioner, materialer, lokaler og ressourcer til rådighed?

Forslag til litteratur

- Laursen, P. F. (2015): Rammefaktorer I Brodersen, P., m.fl. (2015). *Effektiv undervisning, Didaktiske nærbilleder fra klasserummet* (3. udgave, s. 301-319). Hans Reitzels Forlag.

Ad Evaluering

Hvilke formative/summative evalueringsmetoder skal anvendes? Skal der bruges test? Hvilke spørgsmål vil I gerne have svar på i forbindelse med forløbet? Har eleven/eleverne opnået viden og færdigheder på det niveau, der er angivet i målene? Hvorfor har I valgt netop de evalueringsmetoder?

Forslag til litteratur

- Andersen, M. W. (2015). Summativ evaluering I Jensen, E. (red.). *Didaktik, Praktikbog 1 til læreruddannelsen* (s.63-74). København: Akademisk Forlag.
- Kirkegård, P. O. (2015). Feedback i undervisningen I Jensen, E. (red.). *Didaktik, Praktikbog 1 til læreruddannelsen* (s. 53-62). København: Akademisk Forlag.
- Agergaard, K. (2015): Evaluering I Brodersen, P., m.fl. (2015). *Effektiv undervisning, Didaktiske nærbilleder fra klasserummet* (3. udgave, s. 243-300). Hans Reitzels Forlag.
- Se <http://www.emu.dk> ang. tegn på læring.

Forløbet og de valg, der er truffet i forbindelse med undervisningsforløbet, skal begrundes ud fra relevant teori.

Niveau 3

Kompetenceområde 1: Didaktik Didaktik omhandler målsætning, planlægning, gennemførelse, evaluering og udvikling af undervisning.	
Kompetencemål: Den studerende kan i samarbejde med kolleger begrundet målsætte, planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning.	
Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om
planlægge, gennemføre og evaluere længerevarende undervisningsforløb under hensyntagen til elev- og årsplaner i samarbejde med medstuderende og skolens øvrige ressourcer,	organisations-, undervisnings- og samarbejdsformer,
evaluere elevers læringsudbytte og undervisningens effekt og	metoder til formativ og summativ evaluering og
udvikle egen og andres praksis på et empirisk grundlag.	observations-, dataindsamlings- og dokumentationsmetoder.

Ud fra gældende lovgivning, *Forenklede Fælles Mål*, læreplan og i relation til både årsplaner og elevplaner skal den studerende udarbejde og gennemføre et længere undervisningsforløb.

Undervisningsforløbet, der skal indgå i praktikopgaven, skal være på 10 lektioner, dvs. en del af den samlede forberedte undervisning.

Fag/tværfagligt forløb/tværgående emner og problemstillinger/klasse-trin	
Mål	
Indhold	
Læremidler og it	
Undervisningsformer	
Arbejdsformer	
Organisationsformer	
Elevforudsætninger	

Undervisningsdifferenti- ering	
Rammefaktorer	
Evaluering	

Ad Fag/tværfagligt forløb/tværgående emner og problemstillinger og årsplaner

Undervisningsforløbet kan være et tværfagligt forløb. I *Folkeskoleloven* defineres tværfaglighed som *tværgående emner og problemstillinger*, hvor eleverne får *mulighed for at anvende og udbygge de tilegnede kundskaber og færdigheder* (jf. *Folkeskoleloven* §5).

Forslag til litteratur

- Nielsen, N. G. (2015). Årsplanlægning I Brodersen, P., m.fl. (2015): *Effektiv undervisning, Didaktiske nærbilleder fra klasserummet* (3. udgave, s. 163-188). Hans Reitzels Forlag.

Ad Mål, Indhold, Undervisnings-/Arbejds-/Organisationsformer, Elevforudsætninger, Undervisningsdifferentiering, Rammefaktorer og Evaluering

Beskrives ud fra gældende lovgivning, *Forenklede Fælles Mål*, læreplan, klassens årsplaner og elevplaner. Samtlige didaktiske kategorier begrundes ud fra almen didaktisk og fagdidaktisk teori.

Forslag til litteratur ang. udvikling af praksis

- Nielsen, B. L. (2015). Observation, indsamling af data og udvikling af undervisning I Jensen, E. (red.): *Didaktik, Praktikbog 1 til læreruddannelsen* (s. 75-83). København: Akademisk Forlag.

Revideret januar 2018

